קענעדע מוז נאכאמאהל שטעהען ביים טויער און נאכאמאהל מוזען מיר צוזאמענהאלטען די פארבינדונגס־ליניע

פונקט אזוי ווי בײ איפר זענען געשטאנען קענעדע׳ס זיהן ביים טויער און צוריקגעהאלטען די האנישע איבערפאלער — און האבען גע־גאסען מיט אונשטערבליכען כבוד אויף קענעדעס גוטען נאמען —

פונקט אזוי, ווערט איצט פערלאנגט פון קענעדע׳ס נאבעלע פרויען אין זייערע היימען, צו שטעהען ביים טויער און צוריקהאלטען די אויס־זיכטען פון הונגער פון אונזערע ארמייען.

די מענער "דא" מוזען האבען גענוג שפייז, און בלויז א געוויסער סארט שפייז קען עקספארטירט ווערען.

און דערפאר פערלאנגען מיר פון אייך איהר און אייער פאמיליע זאלען זיך פארפליכטען צו עסען ווייניגער פון דיעזע שפייזען, כדי עס זאל זיין גענוג צום עקספארטירען.

צום ביישפיעל — אויב איהר באקט אליין ברויט, דאן זאלט איהר געברויכען א דריטעל האבער מעהל, קוקרוזען מעהל, בארלי, אדער קארן מעהל אויסגעמישט מיט וויצען מעהל, אויב איהר קויפט ברויט ביי א בעקער דאן קויפט יעדען טאג אויך א טייל שווארץ ברויט

געברויכט אנשטאט רינד פלייש שפייזען וואס זענען פונקט אזוי נאהר־האפט אזוי ווי פיש ארבעס, נאהיט, קארטאפעל, ניס באנאנאס א. ז. וו.

און — דאס וויכטיגסטע איז דאס — פארהיט גאנץ זיכער עס זאל קיין אבפאל ניט זיין, אפילו אויף אן אונץ שפייז ביי אייך אין הויז.

קומענדע וואך וועלען ארויסגעשיקט ווערען אזעלכע שאו קארדס צוזאמען מיט א שפייז דיענסט צוזאג. דער צוזאג איז אייער פארפליכ־טיגונג צו העלפען דער מלחמה — די שאו קארד וואס איהר דארפט ארויסשטעלען אין פענסטער איז אייער עהרען צייכען.

די פרויען געהילפס ארגאניזאציע פון דער רעזארסעס קאמיטע, אין דער קא־אפערירונג מיט האנ. וו. דזשיי. האנא, דער שפייז קאנטראלער

א וואונק וועגען פראקטישער הויז האלטונג

די שפייז ווערטה פון פיש.

מענשען האבען זיך געמאכט מעהר אדער ווייניגער א טבע צו עסען פיש בלויז אום פרייטאג. פיש זענען פונקט אזוי געשמאק און נאהרהאפט אום דיענסטאג און דאנערשטאג ווי פרייטאג, און אויב איהר און אייער שכן וועלען קויפען פיש אלע טאג פון דער וואך וועט איהר דאן קריגען ביליגערע און בעסערע פיש. הונדערטער וואגאנען מיט פיש ווערען געשיקט פון קענע־דער אין די שטעדט פון די שטאאטען. דערפאר ווייל די מענשען וואס וואוינען דא שאצען ניט אב די ווערטה פון פיש, אלס א שפייז מאטריאל. און קויפען ניט קיין פיש אזוי אפט ווי זיי וואלטען געדארפט קויפען.

פיש גיט צו צום קערפער אזעלכע מאטריאלען וואס העל־פען בויען און פארריכטען און גיבען היץ ענערגיע פאר דער ארבייט פון די מוסקולען. די ווערדע פון אירגענד וועלכער שפייז פאר׳ן קערפער ווערט גערעכענט לויט דעם וויפיעל עס קען געבען פארדייענדע נארהאפטיגקייט. הויפטזעכליך איז דער פארמע פון פראטעאיז אין פעטס, קראכמאל, און צוקער, און מעהרסטענטייל איז דער פרייז פון די שפייז מאטריאלען אב־הענגיג אן דעם וויפיעל פון די שטאפען א געוויסער שפייז מאט־ריאל ענטהאלט.

און פונקט אזוי ווי פלייש, אייער, און מילך ענטהאלט פיש א גרויסע פארציע פראטעאין (וועלכעס איז דער הויפט מאטריאל צום בויען דעם קערפער) און אין א סך פעלע איז דאס פיעל בי־ליגער צ. ב.

א פונט פראטעאין וואס מען קריגט:

פון זאלין מאקארעל לויט 10 סענט 1 פונט וועט קאסטען 61 ס.
פון פרישע קאד פיש לויט 10 סענט 1 פונט וועט קאסטען 90 ס.
פון האליבוט לויט 18 סענט א פונט וועט קאסטען $1.18
פון סירלוין סטייק. לויט 35 סענט א פונט וועט קאסטען $2.13
פון מילך אויף 12 סענט א קווארט וועט קאסטען $1.82
פון אייער לויט 50 סענט א דאזען וועט קאסטען $2.80

די ענערגיע ווערטה פון א שפייז ווערט גערעכענט לויט דער צאהל קאלאריעס וואס עס ענטהאלט. א קאלאריע ווערט אנגערופען דער יחיד מיט וועלכען מען מעסט די היץ ענערגיע וואס ווערט באשאפען אין דעם מענשליכען קערפער, דורך דער אסימילירונג פון א געוויסער צאהל שפייז, מיט אנדערע ווער־טער הייסט דאס. א קאלאריע איז מאס היץ מיט וועלכער מען קען דערווארעמען 4 פונט וואסער אויף אן איינציגען גראד פון א פארענהייט טערמאמעטער, אדר די מאס אזוי פיעל היץ ענערגיע מיט וועלכער מען קען אויפהויבען א משא פון א פונט אויף א פוס די הויך. דאס הייסט א קאלאריע.

די ענערגיע ווערטה פון פיש ספעציעל פון פעטע פיש פאר גלייכט זיך זעהר גינסטיג מיט אנדערע שפייזען:

1 פונט געזאלצענע מארקעל לויט 10 סענט א פונט גיט 998 קאלאריעס.
פאר 10 סענט געזאלצענע קאד פיש לויט 15 סענט א פונט גיט 360 קאלאריעס.
פאר 10 סענט פרישע הער דאק לויט 10 סענט א פונט גיט 335 קאלאריעס.
פאר 10 סענט סארלויז סטייק לויט 35 סענט א פונט גיט 380 קאלאריעס.
פאר 10 סענט אייער לויט 50 סענט, א דאזען גיט בלויז 190 קאלאריעס.

אין אלגעמיין גערעדט קען מען זאגען דאס פיש האבען די זעלבע פארדייאונגס ווערטה ווי פלייש, די מאגערע ווערען נאך בעסער פארדייעט ווי די פעטע.

די מאס קאלאריעס אין די פארשידענע שפייזען איז ניט די אבסאלוטע מאס פון זייערע ווערטה, אבערער מאסשטאב איז די פראפארציע וואס ווערט איינגעזאפט פונ׳ם מענשליכען קער־פער אין דער פארמע פון "טישוס" און בלוט בויענדע עלעמענ־טען, און פון דיעזען שטאנדפונקט פארגלייכען זיך פיש אלס די העכסטע ווערטה.

ווי אזוי צו קויפען

פיש טרעפט מען אויפ׳ן מארקעט אין דער פארמע פון פרישע, געזאלצענע, געטריקענטע, און גערויכערטע, "שרעדעט" געפרוירענע און פרזערווירטע פיש.

ווען איהר קויפט פרישע פיש זעהט אז די אויגען זאלען זיין קלאהר, און גאנץ, און אז דאס פלייש זאל זיין שטארק, און אונטער די אויערען זאל זיין רויט.

ווי אזוי פארצובערייטען

ווען מען מאכט פרישע פיש אבגעשאבענע אדער אבגעצווי־גענע, דארף מען זיי צוערשט אבוואשען ריין מיט א טרוקענער שמאטע, און האלטען אין א טרוקענעם ארט, און ניט האלטען אין קאלטען וואסער. ווארום אויב עסענווארג שטאפען זאלען צולאזען ווערען, ווערען די פיש איבערגעפיהרט, אויב געזאל־צענע ווערען געקאכט מוזען ווייקען אין קאלטען וואסער עטליכע שטונדען, כדי אויסצושווענקען אביסעל פונ׳ם זאלץ, דאס וואסער זאל געביטען ווערען עטליכע מאהל, אדער בעסער שטלט ארונ־טער די פאן מיט די פיש אונטערען קראן, לאזענדיג דאס וואסער קאפען און אויף אזא אופן וועט זיכער זיין שטענדיג פריש וואסער.

געפרוירענע פיש מוזען אריינגעלייגט ווערען אין קאלטען וואסער ארויס צוציהען דעם פראסט, און דערנאך דארף אברייני־גען און פארבערייטען אזוי ווי אנדערע פיש. און קאכען אין איר־גענד וועלכער פארמע וואס מען וויל. אזעלכע פיש זענען פונקט אזוי נאהרהאפט ווי אירגענד וועלכע אנדערע פיש, און מען דארף וויסען דאס זיי זענען זעהר ביליג.

דיענט אונזערע העלדען — שרייבט אונטער דעם שפייז־דיענסט צוזאג

פאליטישער פריהלינג

(פון א רוסישער רעוואלוציאנערער צייטונג).

די זעלבסטהערשונג פון פראסט איז געענדיגט. אונטער די ווארעמע חנות שטראהלען פון דער זונן איז צוגאנגען דער שנעע און טייכען און טייכעלאך האבען אנגעהויבען צו זינגען און דערצעה־לען לידער און לעגענדעס.

אט הערט זיך אין דיעזע לידער דער קלאנג פון די אראבגעשליידערטע אייז־קייטען, וואס האבען געהאלטען פער־שמידט די גאנצע נאטור.

די נאטור האט אויפגעוואכט גלייך נאך׳ן ערשטען פריהלינג דונער — און אלץ לעבט גרויסארטיג און שעהן. רייך און אינטערעסאנט איז דאס פריהלינג לע־בען!

אבער ניט פאר דעם מיושבדיגען בעל הבית. אום פריהלינג ווערען קאליע די וועגען. עס ווערט בלאטיג און נאס: מען קען ניט ארייגגעהען אין גאס אריין אהן א פאלטא, קאלאשען און א שירעם, א ניט קען דער פריהלינג רעגען מאכען א תל פון דעם ווייסען געקראלאכמאלטען קראגען, פון די גלאט אויסגעפרעסטע הוי־זען און די גלאנציג אויסגעפוצטע שיך. וויטער זיך אנטהאן צו ווארעם קען מען אויך ניט — פארע וועט טרייבען ווי פון א באד.

הכלל פאר א מענשען א גלאסענעם, א מיושב׳דיגען פאר א בעל הבית איז פריהלינג א קנאפער יום טוב. בפרט אז אין אזא צייט איז לייכט צו כאפען א קאטער אדער אזוי זיך צוקיהלען. און אן אבגעהיטען מענשען, א "ניט טשעפע מיך" וועט זיך אויסרוכטען אז עס איז ניט קיין קאטער, נאר טובערקולאז, טי־פוס אדער אן אנדער ערנסטע קראנקהייט און ער וועט האלטען אין איין ציטערען איבער זיין לעבען.

א פאליטישער פריהלינג נאך א רעוואָ־לוציע איז געגליכען צו א נאטור פריה־לינג.

דער אלטער רעזשים איז געשטארבען, געשטארבען, בעגראבען געווארען און — אראב פון מארק! אפילו א טשינאווו־ניק מיט א ברוסט בעדעקט מיט מעדא־לען פון ניקאלאיען אנערקענט דעם פאקט אז דער אלטער רעזשים קען פון קבר ניט אויפשטעהן.

אבער דאך, דעם נייעם רעזשים ניט ער וויל, ניט ער קען פערשטעהן.

די אלטע פארמען האלטען אין פער־ניכטעט ווערען. דער פריהלינג האט זיך ערשט פאנאנדערגעשפיעלט. דער גרוי־סער וואסער האט פיעל פערטרונקען אבער ער וועט נאך מעהר פערטרינקען. עס וועט נאך פיעל דונערען און בליצען ביז די גרינדונגס פערזאמלונג וועט צו־זאמענגערופען ווערען. עס געהט אן א שארפער קאמף פון קלאסען, פון אינטע־רעסען און מיינונגען. די פערשקלאפטע און אונטערדריקטע הויבען אן צו בויען זייער אייגענעם שיקזאל. זיי האבען גע־שאפען א מעכטיגע ארגאניזאציע, דעם פעראייניגטען ראטה פון ארבייטער סאל־דאטען און פויערים דעפוטאטען — דער ראטה וועלכער סימבאליזירט דעם רע־וואלוציאנערען פריהלינג.

אבער דאך פעהלען אין רוסלאנד ניט אויס קיין מענשען, וואס ציטערען פאר א קאטער אדער א צוקיהלונג.

אט לאמיר נעהמען אונזערע קאדעטען למשל.

אין א פריהלינגס פריהמארגען האט זיך ארויסגעלאזען אויף גאטס וועלט זייער טאטע — פאוועל ניקאליעוויטש מיליוקאוו, אנגעפעלצט אין א שווערען ווינטערדיגען אימפעריאליסטישען פוטער מיט א קאנסטאנטינאפאל קאלנער, אי־בערגעבונדען מיט א דארדאנעל שאל וואס איז ביי די זייטען בעפוצט מיט פאן־סלאוויסטישע סטענגעלאך, און אויפ׳ן קאפ האט ער אנגעטהאן א שווערע קא־פיטאל קוטשמע.

מיט איין ווארט זיך אנגעפעלבט ווי א ריכטיגער פראפעסאר.

נו איז אבער שפעטער געווארען א מורא׳דיגע היץ און אונזער פראפעסאר האט געמוזט זיך אביסעל פאנאנדערשפי־לען — און דער עולם האט דאן דערזעהן אז אנשטאט א פיהרער, א ריעז איז עס ניט מעהר ווי אן אלטער אבגעלעבטער מגושמדיגער בשר ודם.

פון דעמאלט אן ליידעט נעבאך דער טאטע מיליוקאוו פון א שטארקען פאליטי־שען קאטער, און זיינע קינדערלאך די "קאדעטלאך" אלע נעבאך קרעכצען און קלאגען אויף דער צוקיהלונג וואס זיי האָ־בען געכאפט פון דעם פריהלינגס ווינט, שרייען זיי אז דאס גאנצע לאנד איז פער־פעסטעט מיט סאציאליסטישע און אנאר־כיסטישע מגפות און אז דאס לאנד וועט עס ניט אריבערטראגען.

ציטעריגע מענשען זעהען אין א קאץ [illegible]טיוועל.

און צו אלע צרות איז טאטע מיליוקאוו [illegible]טעלט געווארען אין אזא לאגע ווי דער [illegible]ער נח.

[illegible]ס האט זיך ביי די קאדעטען אויסגע־[illegible]ן א בנ׳אק מיט דעם נאמען חם. ווי אין דער געשיכטע מיט נח׳ן האט ער

(פארזעצונג אויף פיידזש 6)